

Avrupa’nın enerji güvenliği için Nabucco’nun rolü azalıyor mu? Avrupa'nın enerji güvenliği açısından kilit konumda görülen Nabucco Boru Hattı projesi bu açıdan asrın projesi olarak nitelendiriliyor. Ancak teknolojik gelişmeler ve rakip boru hattı projeleri Nabucco'nun önemini tehdit ediyor.

Geçmişte Avrupa’nın Kafkaslardaki ve ötesindeki doğalgaza erişerek Rusya’nın doğu-batı boru hatlarındaki tekelini kırma fikri kulağa olmayacak bir şey gibi geliyordu ama Nabucco Boru Hattı projesi bu hayali gerçeğe dönüştürdü. Geçtiğimiz ay Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası’ndan aldığı 5 milyar dolarlık krediyle, proje hız kazandı.

Nabucco henüz tamamlanmış bir proje değil ve en büyük iki ortak (Alman RWE ve Avusturyalı OMV) 8 Ekim’de yaptıkları açıklamada önümüzdeki yılın yatırım kararını henüz almadıklarını belirtti. RWE projenin Türkiye ayağını inşa etmek istiyor ancak Türkiye yerel firmaların da pastadan pay alabileceği bir kamu ihalesi düzenlemeyi planlıyor. Bir başka sorun ise gazın kaynağı. Nabucco’nun ilk etapta Azerbaycan’dan yıllık 8 milyar metreküp gaz alması gerekiyor ama projenin istikrarlı işlemesi için daha fazlasına gerek var. En mantıklı seçenek Türkmenistan. Öte yandan Azeri gazına göz diken sadece Nabucco değil. Bakü’deki yetkililer Rusya’yla görüşmelerini sürdürürken iki rakip proje de Azeri gazını Türkiye ve Yunanistan üzerinden İtalya’nın güneyine getirme çabasında. Bu durum Avrupa’nın gaz ihtiyacı sorununa çare bulmasa da Adriyatik rotası maliyet ve siyaset açısından daha kolay olabilir.

AGRI VE GÜNEY AKIM

Türkiye’yi sürecin dışına çıkarmak için yapılan çalışmalar da var. AGRI gibi düşük maliyetli projeler Nabucco kadar çok gaz taşıyamayacak olsa da en azından Türkiye üzerinden transit geçişlerde ödenecek ücretlerin baypas edilmesi adına etkili olabilir. Gürültülü siyasi desteğe karşın, AGRI’nin asıl rolünün Türkiye’nin müzakerelerdeki tavrının yumuşatılması olduğu

söyleniyor.

Rusya da kendi adına Güney Akım ve Kuzey Akım projelerinde baskısını sürdürüyor. Güney Akım'a Almanlardan destek geldi ancak projede belli sorunlar var. Rusya'nın ekstra kapasitesi çok düşük. Öte yandan Bulgaristan Rusya'yla enerji bağımlılığını azaltmak için çaba gösteriyor.

Ancak Kuzey Akım'ın inşaatı sürüyor. Geçtiğimiz günlerde Polonya'yla yapılan anlaşmayla doğunun gaz arzı 2037'ye kadar bu ülkeye ulaşabilecek. Bazı Polonyalılar için memnuniyet verici bu anlaşma özellikle bağımsız bir enerji politikası oluşturmak isteyen Dışişleri Bakanlığı plana tepki gösteriyor.

ŞİST GAZI KURTARICI OLDU

Dahası Avrupa Komisyonu birliğin gaz piyasasının günden güne liberalleştirilmesi yönünde adımlar atıyor. Kabul edilen yeni bir direktif gaz boru hatlarının geri döndürülebilir, yanı hem Avrupa'ya hem de Avrupa içinde gaz taşıyabilir olmasını öngörüyor. Böyşece Rusya gibi tekellerin eli zayıflamış oluyor.

Ancak asıl önemli gelişme denizlerde yaşanıyor. Avrupa'nın enerji güvenliğiyle ilgili şüpheler dünya gaz piyasasında bir daralma yaşandığında ortaya çıkmıştı. Ancak ABD'nin denizlerde kaya katmanlarının altında sıkışan ve şist gazı diye bilinen doğalgazı çıkarıp piyasaya sürmesi ve ithalatı durdurmasıyla sıkıntı aşıldı.

Nabucco bugün hala bir sigorta politikası olarak ve Avrupa'nın ortak enerji politikasının boş lafın ötesinde olduğunu göstermek açısından önemli. Ancak teknoloji ve piyasa Nabucco'nun çözmeye talip olduğu sorunu çoktan çözmüş olabilir. Hürriyet

Economist 15 Ekim 2010